

Ζητιτική Θεάτρου

«Ρωμαίος και Ιουλιέττα»

ΤΟΥ ΣΑΙΞΠΗΡ ΣΕ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΥ

ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

Προχθές ακόμα ένα νέο ιδιωτικό θέατρο άνοιξε στοργικά την καρβενική του άγκαλιά στην ελληνική θεατρική παραγωγή κι' εγκαίνισσε τη χειμερινή περίοδο μ' ένα νέο ελληνικό έργο.

Έναρξη παραστάσεων έκαμε χθές και το Έθνικό Θέατρο μ' ένα έργο του Σαίξπηρ και πάλιν, το «Ρωμαίος και Ιουλιέττα». Κρίμα.

Γλυκαίνει μόνο την πικρία για τον παραμερισμό της έθνικής παραγωγής από την έθνική σκηνή, που κύριο χρέος έχει την άναζήτηση και την παρουσίασή της, ή ωραιότητα του έργου και της παραστάσεως.

Η Ιστορία των δύο τραγικών νέων της Βερόνας είναι γνωστή. Παιδιά δύο αντιμαχομένων αριστοκρατικών οικογενειών, που τις χωρίζουν το μίσος και το αίμα, ένωνονται με τους άκατάλυτους δεσμούς του έρωτα, στη ζωή και στον θάνατο, δίχως μήτε κίνη μήτε τούτος να μπορεί να τους χωρίσει. Είναι η ιδανική μορφή του έρωτα. Η άσυμμετρίδα και άσυμμετρήτη. Η απόλυτη. Είναι οι ιδανικοί έρωτευμένοι. Ο καθένας δέχεται ν' απορνηθεί τον έαυτό του για την αγάπη του άλλου. Και χάρη στην αγάπη κερδίζουν ο καθένας και τον άλλον και τον έαυτό του. Παύει πια να τους θαρραίνει ή ύλική τους υπόσταση. Λαμπαδιασμένες οι ψυχές τους φέγγουν ακόμα κι' όταν καούν τα κορμιά που τις περικλείουν. Γίνονται σύμβολα τρυφερής κι' αιώνιας φλόγας. Τα όνόματά τους βρίσκονται στα στόματα όλων των ανθρώπων, ακόμα κι' εκείνων που άγνοούν την τραγική τους Ιστορία. Μεγαλύτερη άναγνώριση δεν μπορούσε να υπάρξει. Κι' ως είναι ξένες για την εποχή μας οι μορφές τους. Κι' ως είναι ξένες προς την ίδια τη ζωή. Δεν είναι ξένα λαχτάρια της πιστής αγνότητας, ή φλόγα της ελικοκρίειας του αίσθήματος που φλογίζοντας τις ψυχές τους φλογίζει και κάθε ανθρώπινη ψυχή και στην πιο στεγνή εποχή. Αύτη είναι ή δύναμη του ιδανικού.

Είναι έπειτα κάτι που συνήθως παραβλέπεται και δεν τονίζεται όσο και όπως πρέπει στην έρμηνεία: Η καταδίκη του μίσους, που φέρνει το αίμα. Η άμέριστη, ή άμετάκλητη. Μέσα από το μίσος και πάνω από αυτό πυργώνεται ή αγάπη.

Είναι τέλος αυτός ο εξαίσιος λυρικός λόγος που αναβλύζει πηγαία από τη Σαίξπηρική πνοή, και ντύνει το αίσθημα μ' όμορφιά, κι' ήχει σαν τραγούδι μελωδικό και σαγηνευτικό χωρίς να ψευτίζει την δραματική πράξη, που ανεμπόδιστη τραβάει το δρόμο της, για να σφειχτοδέσει το λυρισμό με την τραγικότητα στο σκηνικό αποτέλεσμα που δίνει την άνάσα του θεατή με την εκτύλιξη του έργου.

Όχι πως είναι από τις σπουδαίες τούτη ή λυρική τραγωδία του Σαίξπηρ. Ούτε πως δεν μένει άναχρονιστική και πως δεν κουράζει με το μάκρος που κρατάει το άπλωμά της. Άλλά και δεν της λείπει ή όμορφιά του λόγου.

Αύτον τον λαμπρά άποδομένο στα Έλληνικά από τον Κ. Καρθαίο λόγο, τονισε θαυμάσια ο Στέλιος Βόκοδις με την καθαρή άσθρως, την ποιητική έξαρση και τον σκωπτικό τόνο. Έμφύσησε ζωή κι' έδωσε ζωντόνεια στην πρώτη πράξη.

Έξοχη ήταν ή δεύτερη σκηνή στην δεύτερη πράξη με τον Δημήτρη Παπαμιχαήλ ως Ρωμαίο και την Άντιγόνη Βαλάκου ως Ιουλιέττα στον κήπο των Καπουλέτων με τον περίτεχνο διάκοσμο του Γιώργου Βακαλό. Είχε αίσθημα και παλμό αθάνατο στη φωνή και στην κίνησι πάνω στο μπαλκόνι ή άγρυπνημένη από τον πρωτοέρωτά της Ιουλιέττα. Κι' έβγαίνει από την καρδιά του Ρωμαίου ή φωνή που της άρκεζόταν την αιώνια αγάπη. Λαμπρή ήταν και σ' όλη την εκτύλιξη του ρόλου της ποικίλης και πληγωμένης και νεκρωμένης, αλλά εύτυχισμένης στην άγκαλιά του έρωτικού της όνειρου ή Άντιγόνη Βαλάκου. Και μολονότι, στον τόνο της φωνής, στην όμιλία, άκόμη και στη μορφή θύμιζε Βάσω Μανωλίδου — ως συγχωρήσει την παρατήρηση ή έκλεκτή καλλιτέχνις — μπορεί να καταγράψει την Ιουλιέττα στο ένεργητικό της και ως μια δική της άληθινή δημιουργία.

Για να προβάλλη την νεανικότητα του Ρωμαίου και την τρυφερότητα του αίσθήματός του, δεν ήταν άπαραίτητο να λεπταίνει και τόσο πολύ την φωνή του και να παίρνει μελιστάλακτο ύφος ο Δημήτρης Παπαμιχαήλ. Μπορεί να είναι παιδί ο Ρωμαίος, αλλά παιδί που πολεμάει για την τιμή του και φέρεται σαν άνδρας. Συνοπικά όμως ο ξεχωριστός ήθοποιός έδωσε όπως χορειαζόταν έναν αίσθηματικό και άφωσιωμένο στην αγάπη του Ρωμαίο.

Έξαιρετη ήταν ως παραμόνα ή Χορίστια Καλογερίκου. Έπλασε ένα τύπο και ως μορφή και ως άβίαστα ρέουσα γλώσσα και ως έκφραστικό μορφασμό. Έπιβλητικός και ως μορφή και με τον άδρά και καθαρά προφερόμενο λόγο του ήταν ο Γιάννης Άποστολίδης ως Έσκαλος, άρχοντας της Βερόνας. Καλός ως πότερ Λαυρέντιος με την συγκαταβατικότητα του, ο Παυτέλης Ζερβός. Στους ρόλους τους επίσης ή Μιράντα και ο Λυκούργος Καλέρης ως Καπουλέτα, ο Πέτρος Φυσάν ως Μπεδόλιος, ο Νίκος Παπακωνσταντίνου ως Τυβάλδος, ο Νίκος Καζής, ως Πάρης, ο Θάνος Λειβαδίτης, που άντικατέστησε ως τροβαδούρος στην άρχή τον χορό — πιο κάτω περικόπηκε — και οι άλλοι καλοί ήθοποιοί. Ωραία ήταν όλα τα σκηνικά που φιλιτέχνησε ο Γιώργος Βακαλός, τα κοστούμια του Άντ. Φωκά, τα χορευτικά της Τατιάνας Βαρούτη και ή μουσική υπόκρουσι, που έπιμελήθηκε ο Σπ. Σκιαδαρέσης. Και ή όλη σκηνοθετική φροντίδα του Άλέξη Σολωμού ήταν έπιτυχημένη. Τραβάει ίσως και κουράζει κάπως ή παράσταση. Άλλά στο τέλος, πάνω από τους νεκρούς έραστές άκούγονται και κάποια σοφά Σαίξπηρικά λόγια για όμόνοια και δικαιοσύνη, που θαρείς κι' έχουν γραφεί και για τους σημερινούς χαλεπούς καιρούς.

ΜΠΑΜΠΗΣ Δ. ΚΛΑΡΑΣ